

Motion till riksdagen 2024/25:3322

av Karin Rågsjö m.fl. (V)

med anledning av prop. 2024/25:86 Bättre förutsättningar för besöksnäringen i fråga om småskalig produktion av alkoholdrycker

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2024/25:86 Bättre förutsättningar för besöksnäringen i fråga om småskalig produktion av alkoholdrycker.

Inledning

I propositionen föreslår regeringen att det ska införas en möjlighet till småskalig gårdsförsäljning av alkoholdrycker i syfte att förbättra förutsättningarna för lokal besöksnäring. Regeringen bedömer att det är förenligt med EU-rätten att införa en småskalig gårdsförsäljning samtidigt som detaljhandelsmonopolet värnas.

En förutsättning är att begränsningar införs i syfte att säkerställa att försäljningen är begränsad och att det är besöket snarare än försäljningen som står i centrum. Det föreslås därför bl.a. krav på tillstånd för gårdsförsäljning och att alkoholdryckerna är egentillverkade. Enbart småskaliga oberoende tillverkare ska få meddelas gårdsförsäljningstillstånd. Gårdsförsäljning ska endast få ske till konsumenter som deltar i ett kunskapshöjande besöksarrangemang som anordnats av tillverkaren. Tillståndshavaren ska få bedriva gårdsförsäljning från endast ett försäljningsställe. Försäljningen till varje enskild konsument ska inte få överstiga 0,7 liter spritdrycker, 3 liter vin, 3 liter starköl och 3 liter andra jästa alkoholdrycker vid samma besökstillfälle.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 juni 2025. Reformen föreslås utvärderas och de nya bestämmelserna om gårdsförsäljning föreslås gälla i sex år från ikraftträdandet.

Nej till gårdsförsäljning

Vänsterpartiet står för en solidarisk alkoholpolitik. Det innebär att vi anser att tillgängligheten av alkohol ska vara begränsad genom höga skatter, ett starkt systembolag och strängare regler för privatinförsel. En lägre totalkonsumtion innebär att den alkoholrelaterade ohälsan och dödligheten minskar. Alkohol är ett av våra största folkhälsoproblem och orsakar bl.a. cancer, neuropsykiatriska sjukdomar, hjärt-kärlsjukdom, skrumplever, skador genom olycksfall och ökande våldsbrottslighet. Ju mer alkohol som konsumeras, desto större blir skadorna. Skadorna drabbar även dem som inte dricker alkohol.

Regeringens förslag om att tillåta gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker går emot den solidariska alkoholpolitiken. Förslaget omfattar alla dryckesslag. Det krävs ingen egen odling av råvaror för att bedriva gårdsförsäljning av öl, cider eller sprit. Vintillverkare ska dock odla sina egna druvor för att komma i fråga för gårdsförsäljning. Försäljningen ska få ske på ett försäljningsställe, i direkt anslutning till tillverkningsstället eller odlingsstället, och begränsas till småskalig och hantverksmässig produktion. Mängden som varje person kommer att kunna köpa ska vara begränsad och försäljningen ska ske i samband med ett betalt studiebesök.

Att tillåta gårdsförsäljning av alkoholdrycker vid sidan av Systembolaget skulle innebära ett avsteg från den systematiska och sammanhållna alkoholpolitik vi har haft i Sverige under lång tid och som har varit väldigt framgångsrik.

Systembolaget är grundbulten i vår alkoholpolitik. Genom monopolet har vi lyckats hålla nere alkoholkonsumtionen. Förutom att man kan köpa lokalt producerade produkter i den närmaste Systembolagsbutiken kan konsumenter i hela landet beställa produkten för uthämtning i någon av Systembolagets mer än 400 butiker eller hos något av de ca 500 ombud som finns runt om i landet.

Man har tidigare gjort bedömningen att det inte är möjligt att behålla Systembolagets monopol vid införande av gårdsförsäljning. Regeringens förslag bör också ses som ett första steg mot att avskaffa monopolet. Vänsterpartiet motsätter sig därför förslaget om gårdsförsäljning.

Riksdagen bör avslå proposition 2024/25:86 Bättre förutsättningar för besöksnäringen i fråga om småskalig produktion av alkoholdrycker. Detta bör riksdagen besluta.

Karin Rågsjö (V)

Nadja Awad (V)

Isabell Mixter (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)

Maj Karlsson (V)

Daniel Riazat (V)